

Kommissorium for rådgivende udvalg for mad- og gastroturisme

Danmarks mad- og gastronomiscene har oplevet radikale ændringer i de sidste 20 år. Først med manifestet for Det Ny Nordiske Køkken i 2004 og senere med Nomas kåring som verdens bedste restaurant i 2010. Mest synligt er det stigende antal restauranter med en eller flere Michelin-stjerner. Med 2025-uddelingen har 32 danske restauranter modtaget i alt 52 stjerner. Hele det danske gastronomiske økosystem har imidlertid forandret sig. Danmarks nye status som gastronomisk sværvægter er med til at tiltrække udenlandske turister til Danmark, og 38 pct. af udenlandske ferieturister i 2023 var ifølge VisitDenmark mad- og gastroturister. Madoplevelser er for mange udenlandske og danske turister en af årsagerne til at vælge Danmark som rejsedestination.

Derudover er lokale, bæredygtige madoplevelser og gastronomi en del af udenlandske turisternes forventninger til en rejse til Danmark. Eksempelvis var lokale madoplevelser på markeder, i gårdbutikker og vejboeder ifølge VisitDenmark vigtige for 28 pct. af tyske turister i 2023, da de valgte destination. Typisk danske madoplevelser er med til at definere Danmarks omdømme i udlandet. Endeligt er mad- og gastroturisterne økonomisk attraktive turister med et relativt højt døgnforbrug på ca. 1.400 kr. om dagen.

Eksisterende strategisk ophæng

I 2018 afgav Team Gastro, bestående af 19 medlemmer fra restauranter, interesseorganisationer og fødevareerhverv, ti anbefalinger til regeringen for dansk gastronomis fremtid. Disse blev omsat i udspillet *Gastro 2025* med fokus på seks initiativer: 1) Et gastronomiakademi, 2) En sammentænkt markedsføring, 3) Videreførsel af World Food Summit, 4) Udvikling af Culinary Diplomacy, 5) Eksportfremme og 6) Oprettelse af et gastronomisk rejsehold, som havde fokus på spisesteder beliggende uden for større byer, der besøges af mange turister. En evaluering gennemført af Madkulturen i 2023 viser, at der er opnået to overordnede resultater med initiativerne: Danmark har fastholdt sin status som gastrodestination, og Danmark er sat på verdenskortet som et gastronomisk videnssamfund.

I oktober 2024 har regeringen præsenteret strategien *Veje til bæredygtig turismevækst*. Strategien skal bidrage til at styrke dansk turisme og de danske destinationer. Der er udmøntet i alt 100 mio. kr. i perioden 2024-2027 til initiativer, der skal understøtte de ambitiøse 2030-målsætninger om en bæredygtig vækst i dansk turisme.

Med finansloven for 2025 har regeringen prioriteret yderligere 50,0 mio. kr. årligt i 2025-2028 til turismen. Midlerne udmøntes til en række nye turismeinitiativer, der skal støtte op om retningen i den nationale turismestrategi. I den sammenhæng er afsat 40,5 mio. kr. til et rådgivende udvalg for mad- og gastroturisme.

Samtidig findes der mange spredte indsatser med fokus på mad- og gastroturismen i hele Danmark. Fx bevilgede Erhvervsfremmebestyrelsen i 2024 midler til videreudvikling af projektet *Maddestinationer i Danmark 2.0*, som organisationen FOOD, VisitDenmark samt fem destinationer deltager i.

Derudover er Danmark vært for Michelin Nordic i Odsherred i 2025 og København i 2026. Regeringen har desuden på finansloven afsat et tilskud 2,5 mio. kr. i 2025 til kokkelandsholdet i Dansk Gastronomisk Union og akademiet Bocuse d'Or mhp. at fremme mulige topplaceringer for dansk gastronomi ved internationale konkurrencer for kokke. Endelig er der udviklingsaktiviteter og events på tværs af landet, ligesom fx FoodNation og Landbrug & Fødevarer bl.a. i samarbejde med VisitDenmark gennemfører internationale events med fokus på dansk gastronomi. Samtidig har Det Grønne Rejsehold i regi af FOOD tilbudt gratis udviklingsforløb til spisesteder i hele landet siden 2022.

Formål

Det rådgivende udvalgs formål er at afdække, hvordan den nuværende styrkeposition kan omsættes til flere internationale mad- og gastroturister i Danmark, både i de større byer og i landdistrikterne. Det skal bl.a. ske igennem en bedre sammentænkning af fødevareindsatser rettet mod turister og turismeindsatser med en mad- og gastrovinkel. Det rådgivende udvalg skal ligeledes undersøge, hvordan der kan skabes stærkt samarbejde imellem mad- og gastroaktører, lokale fødevareproducenter og de tværkommunale destinationsselskaber, turismeudviklingsselskaber og VisitDenmark.

Det rådgivende udvalg skal forholde sig til dansk turismes tre forretningsområder, erhvervs- og mødeturismen, storbyturismen samt kyst- og naturturismen. Med nedsættelsen af et rådgivende udvalg er hensigten at styrke en samlet udvikling af mad- og gastroturisme i Danmark. Det rådgivende udvalgs arbejde skal munde ud i målrettede, konkrete og implementerbare anbefalinger til regeringen og kan med fordel inddrage danske og internationale erfaringer med gastro- og madturismepolitik i deres arbejde.

Det rådgivende udvalgs fokusområder

Det rådgivende udvalgs arbejde skal fokusere på følgende områder de overordnede pejlemærker fra strategien *Veje til bæredygtig turismevækst*:

1) Viden og data om mad- og gastroturisme

Generelt er turismeområdet veldokumenteret, og konkrete data findes på mange områder. Derudover understøttes videre udbygning af data igennem projektet VisitData, der får et tilskud på 24 mio. kr. i årene 2024-2027.

Inden for mad- og gastroturisme befinder mange oplevelser og virksomheder sig dog på grænsen imellem det gastronomiske erhverv, fødevareproduktionen og turismeerhvervet. Dermed kan viden og konkret data være udfordrende at tilvejebringe. På forretningsområdet møde- og erhvervsturisme mangler der også viden om erhvervsturisternes adfærd og behov på madområdet.

Anbefalinger inden for dette fokusområde kan således bidrage til øget databaseret viden om mad- og gastroturisme, herunder i forhold til beskæftigelse, økonomisk omsætning samt understøttelse af udviklingspotentialer.

2) En fælles vision for mad- og gastroturisme

VisitDenmark arbejder med ét-brand-strategien The Land of Everyday Wonder som dansk turismes fælles brandposition og fundament for en klar, sammenhængende og ensartet markedsføring internationale markedsføring af Danmark som rejsemål.

Kendskabet til Danmark som feriedestination øger tilbøjeligheden til at købe danske fødevarer, hvilket kan have en effekt på eksporten af disse fødevarer. Dermed kan det rådgivende udvalgs fokus på en fælles vision for mad- og gastroturisme også have en positiv effekt for fødevareerhvervet.

Anbefalinger inden for dette fokusområde kan have fokus på, hvordan mad- og gastroturisme naturligt kan integreres i den samlede fortælling om Danmark som et spændende turismemål.

3) Udvikling af mad- og gastroturisme i hele landet

Veje til bæredygtig turismevækst understreger behovet for at styrke arbejdet med at tiltrække investeringer i turisme på tværs af landet. Dette gør sig også i høj grad gældende for mad- og gastroturisme, som kan være med til at udvikle og etablere attraktive turismeprojekter både for ferie- og erhvervsturister.

Anbefalinger inden for dette fokusområde kan fokusere på gastronomien og gastroturisme som redskab til byudvikling og understøttelse af madoplevelser til turister i hele landet. anbefalinger kan også fokusere på konkret potentiale inden for bæredygtig gastronomi og turisme samt medvirke til en positiv udvikling, hvor danske gastronomiske topaktører kan hjælpe med at løfte hele mad- og gastroturisme i højden og i bredden.

Organisering og proces

Ministeren for byer og landdistrikter udpeger det rådgivende udvalgs medlemmer, og sammensætningen koordineres med fødevareministeren. Medlemmer sammensættes af repræsentanter fra VisitDenmark, turismeudviklingsselskaberne, destinationsselskaberne, fødevareerhvervet, erhvervsorganisationer samt By-, Land- og Kirkeministeriet. Derudover tilbydes Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Erhvervsministeriet en observatørpost. Det rådgivende udvalg forventes at mødes 3-5 gange i løbet af efteråret 2025. Ved møderne kan det være relevant at invitere eksperter ved drøftelse af specifikke emner. By, Land- og Kirkeministeriet varetager sekretariatsbetjeningen af det rådgivende udvalg. Sekretariatet leder møderne.

Det rådgivende udvalg skal komme med anbefalinger til regeringen primo 2026, hvorefter udvalget nedlægges.

Der er afsat 40,5 mio. kr. i alt i årene 2026-2028 til regeringens opfølgning på udvalgets anbefalinger. For at sikre bred strategisk forankring og effektiv udmøntning af midlerne er det forventningen, at regeringens opfølgning på udvalgets anbefalinger sker ved udmøntning af de afsatte midler til et begrænset antal indsatser via eksisterende nationale organisationer.

Sammensætning

Medlemmerne indstilles af følgende organisationer:

- Dansk Industri
- Dansk Erhverv
- Horesta
- Danmarks Restauranter og Caf  er
- Landbrug & Fødevarer
- Food Organisation of Denmark
- Dansk Gastronomisk Union
- Lokale Fødevarer i Danmark
- VisitDenmark
- Dansk Storbyturisme
- Dansk- Kyst- og Naturturisme
- MeetDenmark
- Danske Destinationer
- KL
- SMV Danmark
- Erhvervsministeriet (observatør)
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (observatør)
- By-, Land- og Kirkeministeriet

Derudover kan ministeren for byer og landdistrikter udpege medlemmer på baggrund af deres specifikke erfaring i forhold til gastronomi, i koordination med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.